

Bensår, ankeltrycksmätning med doppler

Ankeltrycksmätning och beräkning av ankel/armindex ingår i diagnostiken av svårläkta sår på underben och fot. Undersökningen görs för att fånga upp och diagnostisera patient med arteriell insufficiens i fot och underben. Vägleder i vilken grad av nedsatt cirkulation patienten har och vilken påverkan det kan utgöra på sår läkningen eller risk att svårläkt sår uppstår.

Beräkna ankeltryckindex på alla patienter med svårläkt sår på fot eller underben samt innan start av kompressionsbehandling.

Gör så här:

- Undersökning utförs bäst då patienten ligger.
- Låt patienten vila en stund innan mätningen, cirka 5-10 minuter.
- Mät blodtrycket i arm med blodtrycksmanschett och stetoskop eller doppler, Anteckna det systoliska värdet.
- Fäst blodtrycksmanchetten runt ankel. Om sår i området, skydda med gladpack eller film t.ex. tegaderm.
- Palpera **A. dorsalis pedis** på fotrygg. Leta fram pulsation i artären med dopplergivaren, använd rikligt med kontaktgel. Vinkla proben i 45 gradig riktning mot hjärtat.
- Pumpa upp blodtrycksmanschett till det att artärljud upphör, pumpa ytterligare cirka 20 mmHg. Släpp därefter ut luft och när pulsationer åter hörs noteras det som systoliskt ankeltryck.
- Upprepa tryckmätning även vid **A. tibialis posterior** som man finner strax bakom/nedom inre malleol (fotknöl).
- Det högsta värdet används om enbart den ena artären kan avlyssnas eller om värdena skiljer sig åt.

Beräkna ankel/armindex

ankeltryck mmHg

----- = Ankelarm index

armtryck mmHg

Referensvärden för ankelindex:

Mer än 0,9	normalt, ingen arteriell insufficiens
0,9-0,8	måttlig arteriell insufficiens
0,7-0,5	betydande arteriell insufficiens
Mindre än 0,5	grav ischemi

Patienter med grav arteroskleros och diabetiker kan få falskt höga ankeltryck p.g.a. förkalkade och stela kärl som inte är komprimerbara, ankel/arm index mer än 1,3.

Vid ankeltryck under 80 mmHg eller ankelindexvärde lägre än 0,8 ska inte lindas utan läkarordination.